



KONYA TİCARET ODASI



HİNDİSTAN CUMHURİYETİ ÜLKE RAPORU



**Etüd-Araştırma Servisi
Mart 2008**



İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I HİNDİSTAN HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. Ülke Kimliği.....	1
1.2. Kısa Tarihçe	2
1.3. Siyasi Yapı.....	2

BÖLÜM II GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. Ekonomik Durum.....	3
2.2. Ekonomideki Belli Başlı Sektörler.....	4
2.2.1. Tarım Sektörü	4
2.2.2. Sanayi Sektörü	4
2.2.2.1. Otomotiv Sektörü	5
2.2.2.2. Demir-Çelik ve İşleme Endüstrisi	5
2.2.2.3. Makine Sektörü	5
2.2.2.4. Elektrik ve Enerji Üretim Ekipmanları	5
2.2.2.5. Kimya Sanayi	5
2.2.2.6. Tekstil ve Tekstil Makineleri	6
2.2.3. Hizmet Sektörü	7
2.2.3.1. Bankacılık.....	7
2.2.3.2. Sağlık Sektörü	7
2.2.3.3. Altyapı Sektörü	7
2.2.3.4. Enerji Sektörü.....	7
2.2.3.5. Petrol Sektörü.....	8
2.2.3.6. Bilişim Sektörü.....	8
2.3. Dış Ticaret	8
2.3.1. İhracat.....	9
2.3.2. İthalat.....	9



BÖLÜM III TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

3.1. Siyasi İlişkiler.....	11
3.2. Ekonomik Yasal Zemin.....	11
3.3. Ticari İlişkiler.....	12
3.4. Yatırım İlişkileri	13
3.4.1. Türkiye'deki Hindistan Yatırımları	13
3.4.2. İşbirliği Alanları	13
3.5. Hindistan Pazarı ile İlgili Bilgiler	15
3.5.1. Standartlar ve Teknik Düzenlemeler	16
3.5.2. Paketleme ve Etiketlemeye İlişkin Düzenlemeler	16
3.5.3. Marka ve Patent Düzenlemeleri.	16
3.5.4. Kambiyo Kontrolü	17
3.5.5. İthalat Kontrolleri ve Yasakları	17
3.5.6. İthalat Belgeleri	17
3.5.7. İhraç İşleminde Önce Numune Gönderilmesi	17
3.4. Genel Değerlendirme.....	18
SONUÇ.....	20
KAYNAKÇA.....	22



BİRİNCİ BÖLÜM HİNDİSTAN HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. ÜLKE KİMLİĞİ

Resmi Adı:	Hindistan Cumhuriyeti
Yönetim Şekli:	Parlamente Federal Cumhuriyet
Başkan:	APJ Abdul Kalam
Başbakan:	Manmohan Singh
Başkent :	Yeni Delhi
İdari Yapı :	28 eyalet ve 7 birleşik bölgeden oluşmaktadır. Andaman ve Nicobar Adaları, Andhra Pradesh, Arunachal Pradesh, Assam, Bihar, Chandigarh, Chhattisgarh, Dadra and Nagar Haveli, Daman and Diu, Delhi, Goa, Gujarat, Haryana, Himachal Pradesh, Jammu and Kashmir, Jharkhand, Karnataka, Kerala, Lakshadweep, Madhya Pradesh, Maharashtra, Manipur, Meghalaya, Mizoram, Nagaland, Orissa, Pondicherry, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Tamil Nadu, Tripura, Uttaranchal, Uttar Pradesh, West Bengal
Yüzölçümü :	3.287.590 km ²
Nüfus :	1,129,866 milyon (2007)
Dil :	Hindu, İngilizce, Urduca, Mavati, Malayalam, Tamil, Kannadi, Kaşmiri, Gujaradi, Bengali, Telagu, Punjabi, Assamese
Din :	Hindu (%80,5), İslam (%13,4), Hıristiyan (%2,3), Sih (%1,9), diğer (%1,8)
Para Birimi :	Hindistan Rupisi (INR), 1\$ = 41,487 INR
Doğal kaynakları:	Kömür, demir, manganez, mika, boksit, titanyum, krom, doğalgaz, elmas, petrol, kireçtaşı



1.2. KISA TARİHÇE

Hint Vadisi medeniyeti dünyanın en eski medeniyetlerinden birisi olup, 5000 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. MÖ 1500 yıllarında Aryan kabilesi ülkeyi Kuzey batıdan istila etmiştir. Eski Dravidian yerleşikleri ile birleşerek klasik Hint kültürünü yaratmışlardır. Arap baskınları 8. yüzyılda başlamış ve 12. yüzyılda Türk baskınlarına maruz kalmıştır. 15. yüzyılın sonuna doğru da Avrupalı tüccarların istilasına devam etmiştir.

19. yüzyıla kadar İngiltere Hindistan'ın bütün topraklarının politik kontrolünü ele geçirmiştir. Dünya savaşlarında İngiliz ordusundaki Hint silahlı kuvvetleri önemli bir rol oynamıştır. İngiliz kolonileşme hareketine karşı şiddet içermeyen direnme ilk olarak Mohandas GANDHI ve Jawaharlal NEHRU tarafından başlatılmış ve 1947 yılında bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Yarı kıta Laik Hindistan ve daha küçük bir devlet olan Müslüman Pakistan devleti şeklinde ikiye bölünmüştür. İki ülke arasında devam eden savaşlar 1971 yılında sonlanmış ve Doğu Pakistan'da Bangladeş diye adlandırılan ayrı bir devlet kurulmuştur.

Ekonomik yatırımlarında ve üretiminde kazanımlar elde edilmesine rağmen, ülkenin Pakistan ile Keşmir üzerine kronik düzeyde tartışmaları vardır. Ayrıca çevre kirlenmesi, aşırı derecedeki açlık ve fakirlik ile birlikte etnik ve dini konularda sorunlarla meşgul olunmaktadır.

1.3. SİYASİ YAPI

Bir eyaletler birliği olan Hindistan, Parlamenter Hükümet sistemi ile Bağımsız, Laik ve Demokratik bir Cumhuriyettir. Hindistan politikası 26 Kasım 1949'da Kurucu Meclisçe kabul edilen ve 26 Kasım 1950'de uygulamaya konan Anayasa kuralları dahilinde belirlenir. Cumhurbaşkanı, Birlik Yönetiminin anayasal başkanıdır. Gerçek yönetim gücü ise Başbakan başkanlığındaki Bakanlar Konseyi'ndedir. Anayasanın 74 (1) maddesi Cumhurbaşkanı'na yardım etmek ve tavsiyelerde bulunmak üzere bir Bakanlar Konseyi bulunmasını ve Cumhurbaşkanı'nın çalışmalarında bu konseyin tavsiyelerine göre hareket etmesi gerektiğini öngörür. Bakanlar Konseyinin tümü Lok Sabha'ya (Halk Meclisi) karşı sorumludur. Eyaletlerde yönetimin başı, Cumhurbaşkanı'nın temsilcisi olarak Validir. Ancak gerçek yönetim gücü Bakanlar Konseyine başkanlık eden Başbakan'dadır. Bir eyaletin Bakanlar Konseyi tümüyle eyaletin seçilmiş yasal meclisine karşı sorumludur.

Yasal gücün Parlamento ve Eyalet Meclisleri arasındaki paylaşımını Anayasa belirler. Anayasayı değiştirme yetkisi de Parlamentodadır. Birlik Yönetimi, Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Cumhurbaşkanı'na yardım edip tavsiyelerde bulunmak üzere Başbakan başkanlığındaki Bakanlar Konseyinden oluşur.



İKİNCİ BÖLÜM GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. EKONOMİK DURUM

1990 yılından itibaren Hindistan ani ve uzun soluklu bir depara kalkmıştır ve ülke son 15 senedir Asya'da ekonomik büyüme ve kalkınmasını sürdüren bir ülkedir. Hindistan 1994 yılından bu yana **yılda ortalama yüzde 7 gibi bir olağanüstü büyüme hızına** ulaşmıştır. Önümüzde ki on yıl da Asya ekonomisinde ilk üç ülkeden biri olma yolunda ekonomik reformlarını gerçekleştiren bir ülkedir.

Hindistan, 300 milyon orta gelirli nüfusu ve insan kaynaklarında ki kalite artırımı ile birlikte, aynı zamanda küresel ekonomide büyük bir pazar ortamı sunan bir ülkedir. 2007 yılı sonu itibariyle 2006 yılı sonu verilerine göre GSYİH hasılasını % 9.2 arttırmayı başarmıştır. Enflasyon oranı 2006 yılında % 5.9 civarında iken bu oran 2007 yılı oranlarına göre % 2.9 oranına gerilemiş durumdadır. 2007 yılında, ihracat oranı %18.9 oranında büyüme gösterirken, ithalat oranı %18 civarında bir büyüme göstermiş durumdadır. Dünya Bankası'nın satın alma gücü paritesine göre yaptığı sıralamada Hindistan beşinci sıraya yerleşmiştir.

TABLO 1. Temel Ekonomik Göstergeler

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Nominal (milyar dolar)	428.29	484.09	556.00	650.03	804.2	894.1
Büyüme (%)	5.79	3.98	8.51	7.53	9.2	8.5
Enflasyon Oranı (TÜFE %)	4.32	3.97	3.86	3.83	5.9	2.9
İhracat (milyar dolar)	43.8	52.7	63.9	83.5	112.5	140.8
İthalat (milyar dolar)	51.4	61.4	78.9	111.5	187.9	224.1
Cari İşlemler Açığı / GSYİH (%)	0.72	1.36	1.82	-1.03	-3.2	-4.7
Dış Borç / GSYİH (%)	38.04	37.85	34.65	22.53	16.4	18.4

Kaynak : CIA Factbook, 12 Şubat 2008

Hindistan atıl düzeni kaldırmak ve ekonominin çeşitli sektörlerini yeniden yapılandırmak için 1991 yılında ileriye dönük, kapsamlı bir ekonomik reformlar programını başlatmıştır. Bu reformlar çerçevesinde nüfusun %75'ini oluşturan ve GSYİH'nın %30'unu üreten tarım (hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık dahil) sektörü başta olmak üzere tüm sektörleri yeniden yapılandırmayı amaçlayan Hindistan, yıllık %1,8'i bulan nüfus artış hızının beraberinde getirdiği istihdam sorunlarını da aşmaya çalışmaktadır.

2002 – 2007 yıllarını kapsayan 10. “Beş Yıllık Kalkınma Planı” çerçevesinde Hindistan'ın Gayri Safi Yurtiçi Hasılası 650 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.



2000’li yıllara kadar başarılı gelen liberasyon programı, 2006 yılına da başarıyla girmiş Hindistan Çin Halk Cumhuriyeti ile birlikte “en fazla yabancı sermaye çeken” ülkeler arasına girmiştir. Her yıl ortalama 5 milyar \$ düzeyinde doğrudan yabancı sermaye alan Hindistan, yabancı yatırımcılar açısından her geçen gün daha da cazip hale gelmektedir.

Son on yıllık dönemde, Çin ile birlikte en hızlı büyüyen ekonomi unvanını taşıyan Hindistan, çok çarpıcı gelişmelere ev sahipliği yapmaktadır. 2003 yılında ABD’ye ait 25.000 vergi beyannamesinin Hindistan’da doldurulduğu ve bu rakamın 2004 yılında 100.000’e 2005 yılında ise 400.000’e yükseldiği Hindistan’ın Bangladore şehri başta olmak üzere pek çok kenti, özellikle bilişim (IT) büyük dönüşüm yaşamaktadır. Genç nüfusun eğitim alt yapısına çok ciddi yatırımlar yapan Hindistan, bu eğitimi, bilişim alt yapısına yaptığı eğitimle bir arada değerlendirmeyi başarmıştır. Geride bıraktığımız dönem, “Dünyanın en kalabalık demokrasisi” unvanını hızlı biçimde ekonomik avantaja dönüştürmeye başladığına tanıklık etmektedir.

Hükümet artan petrol fiyatlarının yaratacağı olumsuz etkiyi azaltmak (ve büyüme hedeflerinde sapmamak) amacıyla, petrol ithalatından alınan vergilerde azaltma yoluna gitmiştir. Federal hükümet, 2005-2006 mali yılında ; sanayi üretiminde %8,5 ve tarım üretiminde %3,1 büyüme hedeflemiştir. Aynı dönem için hizmetler sektöründeki büyüme hedefi ise %7,5 olarak belirlenmiştir.

Federal hükümetin ekonomik ve mali reformlara devam etmesi ve bunun yanı sıra (petrol gibi) girdi fiyatlarını sürekli takip ederek rahatlatıcı önlemler alma çabası sonuç vermiş ve ülkedeki döviz ve altın rezervleri 2007 yılı sonu itibariyle 239,4 milyar \$’a ulaşmıştır.

2.2. EKONOMİDEKİ BELLİ BAŞLI SEKTÖRLER

2.2.1 Tarım Sektörü

Tarım sektörü, Hindistan GSYİH’nın yaklaşık olarak %17’sini teşkil etmekte ve toplam işgücünün %65’i bu alanda istihdam edilmektedir.

Hindistan’ın dünya tarım sektöründe de önemli bir yere sahip olması nedeniyle, devlet tarafından buğday, pirinç ve tohumlara sübvansiyon uygulanmaktadır. Devlet aynı zamanda çiftçiler bedava yada sübvansiyon edilmiş elektrik ve sulama imkanları sunmaktadır. Bu politikalar neticesinde önemli bir üretim hacmine sahip olan Hindistan’ın stoklarında Haziran 2003 itibariyle 20 milyon ton, ihracat sonrasında 39 milyon ton buğday ve pirinç birikmiştir.

2005 yılı sonu itibariyle Hindistan’da 91 milyon ton pirinç, 69.5 milyon ton buğday, 195.2 milyon ton tahıl ve 278.4 milyon ton şeker kamışı üretmiştir.

2.2.2. Sanayi Sektörü

GSYİH’nın yaklaşık olarak %25’ini teşkil eden sanayi sektöründe devlete ait hantal işletmeler önemli ölçüde yer almaktadır. Sınai üretiminde bulunan özel işletmelerin çoğu ise aile şirketi özelliği gösterdiği için uluslar arası rekabet koşullarını her zaman sağlayamamaktadır.



Kamu ve özel sektöre ait büyük şirketler sınai üretiminin %42'ini sağlarken, yabancı firmalar %10'luk bir pay ile ekonomide faaliyette bulunmaktadır. Geriye kalan %45'lik üretimi ise orta ve küçük ölçekli işletmelerce sağlanmaktadır.

2.2.2.1. Otomotiv Sektörü

Sınai üretiminin toplamının %5'ine sahip otomotive sektörü son yıllarda en hızlı gelişen sektörler arasında yer almaktadır. 2005 yılında sektörün toplam cirosu 20 milyar doları bulmuştur.

2005 yılında 961,300 yerli araç üreten Hindistan dünyanın üçüncü en büyük otomotive pazarı durumuna gelmiştir. Hindistan'da iki tekerlikli araçlar toplam motorlu araçların %79'unu oluşturmaktadır. Motosiklet ve scooter satışları otomobil satışlarının 6 katı kadardır.

Üretiminin %44'ünü ihraç eden Hindistan otomotive sektörü geniş bir yelpazede üretim yapılmaktadır. Otomotive ve yan sanayisinde 411 birimde ve 275 değişik tipte üretim yapılmaktadır.

2.2.2.2. Demir – Çelik ve İşleme Endüstrisi

2005 yılında 42 milyon ton ham çelik üreten Hindistan, dünyanın önde gelen 10 büyük çelik üretici ülke arasında yer almaktadır. Özellikle Çin'den gelen talep üzerine artış gösteren çelik ihracatının, büyük bir bölümü Orta Doğu, Afrika ve Güneydoğu Asya ülkelerine gerçekleştirilmektedir.

2.2.2.3. Makine Sektörü

Hindistan'da makine ve aksamı konusunda üretim yapan 135 firmanın toplam cirosu 720 milyon doları bulmaktadır. Bu sektörde 2003 yılında %44 oranında artış gözlenmiştir. Üretimin %10'luk kısmı ABD, Almanya, Çin, İtalya, Meksika, Kanada, İngiltere ve Brezilya'ya ihraç edilmektedir.

2.2.2.4. Elektrik ve Enerji Üretim Ekipmanları

Hindistan'ın elektrik ve enerji üretim ekipmanları sektörü yılda 6 milyar dolar ciro yapmaktadır. 2003 yılında %8 oranında büyüme gösteren bu sektör, özellikle transformatör, 1000 voltun üzerindeki kesici düzeni, buhar kazanı ve buhar tribünlerinin üretiminde karşılaştırmalı üstünlüğe sahiptir.

2.2.2.5. Kimya Sanayi

Hindistan yaklaşık 30 milyar dolar hacminde bir Pazar sahiptir. Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın &6.7'sini ve toplam ihracatın %10'unu teşkil eden kimyasallar Hindistan ekonomisinin temel yapı taşlarındandır. Dış dünya ile entegre olan bu sanayi toplam 545 milyon dış ticaret hacmi ile kimyasallar sektöründe dünya ticaretinin %1.3'ünü oluşturmaktadır.



2.2.2.6. Tekstil ve Tekstil Makineleri

İmalat sanayisinin %20'sini teşkil eden tekstil sektörü, Hindistan'ın toplam ihracatının %30'unu ve istihdamın %18'ini oluşturmaktadır. Hindistan dünyanın en büyük üçüncü pamuk üreticisi konumunda bulunmaktadır. Hindistan bu konuyla dünyanın en büyük ikinci pamuk ipliği üreticisi unvanını da elinde bulundururken aynı zamanda dünyada en büyük jüt üreticisi ve ikinci büyük ipek üreticisi olarak söz sahibidir. Hindistan dünyada pamuk üretimi açısından en büyük üçüncü ekim alanına sahip ülkedir, ancak pamuk mahsulü için hemen hemen tamamıyla muson yağmurlarına bağımlıdır. Dolayısıyla, pamukta hektar başına verimlilik dünya ortalamasına kıyasla çok düşüktür (560 kg'a kıyasla 325 kg).

Ayrıca, Hindistan suni ve sentetik elyaflar, ham ipek ve yün üretimi de yapmaktadır. Ülke tekstil makineleri alanında 2 milyar dolar tutarında bir endüstriye sahiptir. Son 3 yıl içerisinde Hindistan tekstil sanayiinin durumu üretim açısından aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 2: Hindistan'da Tekstil Üretimi

Üretim	2002-2003	2003-2004	2004-2005
Elyaflar (milyon kg)	3.292	4.060	5.221
İplikler (milyon kg)	4.181	4.179	4.332
Kumaşlar(milyon kg)	41.973	42.343	42.378

Kaynak: Tekstil İşveren Dergisi, 25 Ocak 2007

Hindistan Konfeksiyon İmalatçıları Birliği'nin raporuna göre, konfeksiyon sanayii örme sektöründe 1.44 milyon makine ve dokuma sektöründe 1.17 milyon makine kurulu kapasiteye sahiptir, bu rakamlara yardımcı ekipman da dahildir. 2005-2006'da toplam üretim, örme sektöründe 4.61 milyar parça ve dokuma sektöründe 3.78 milyar parça olarak tahmin edilmektedir.

Sanayi, tarımdan sonra en büyük istihdam alanını oluşturmaktadır. Konfeksiyon sanayii, ayrıca dikiş ipliği, işleme ipliği, düğme, fermuar, ambalaj malzemeleri v.b. yan sanayilerdeki istihdamı da desteklemektedir.

Sanayi halihazırda büyük ölçekli bir modernizasyon, teknolojik ilerleme ve büyüme sürecinden geçmektedir. İlaveten, yeterli miktarda ve iyi kalitede ham madde temini sağlamak amacıyla, iplik üretim tesisleri ile örme giyim sektörü arasında entegrasyon mevcuttur. Dokunmuş kumaştan giyim eşyası üreten tesisler, kesintisiz olarak iyi kaliteli kumaş temini için entegre fabrikalarda hisse almaktadırlar. Teknolojiyi geliştirmek amacıyla, muhtelif denizaşırı ortaklarla işbirliğine gidilmektedir. Halen sanayide doğrudan yabancı yatırım sınırı yüzde 49'dur.



2.2.3. Hizmet Sektörü

Ticaret, turizm, bankacılık, ulaştırma ve haberleşme faaliyetlerini de içeren hizmet sektörü GSYİH'nın %50'sini oluşturmaktadır. GSYİH'nın itici motoru olan hizmet sektörünün 2005 yılında %10 oranında büyüdüğü tahmin edilmektedir. Telekomünikasyon ve yazılım en fazla gelişme gösteren alanlardır.

2.2.3.1. Bankacılık

Hindistan'da devlet bankaları piyasanın %80'ini elinde tutmaktadır. Özel ve yabancı sermayeli bankaların piyasadaki faaliyetleri küçük ölçeklidir. Politik müdahaleler nedeniyle bu sektörün profesyonel çalışmadığı gözlemlenmektedir.

Özel bankalara %49 oranında yabancı ortak olunabilirken, kamu bankalarına sadece %20 oranında ortak olunabilmektedir. Bankacılık sektöründe çalışmayan aktiflerin 15 milyar dolar civarında olduğu hesaplanmaktadır. Ticaret bankacılığında toplam işlem hacminin %75'i, 27 kamu bankası tarafından gerçekleştirilmektedir. Özel bankalar işlem hacminin %18'ine sahip olurken yabancı bankaların payı ise %7 civarında kalmıştır.

2.2.3.2. Sağlık Sektörü

Hindistan'ın GSYİH'nın %5'ini teşkil eden sağlık sektörü 15 milyar dolar değerinde iş hacmi yaratmaktadır. Artan nüfus nedeniyle hastanelerdeki mevcut yatak sayısı yeterli olmamakta, her yıl 80.000 ek yatağa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle hükümet yabancı yatırımcılara bu sektördeki yatırımlarında %100 sermaye hakkı tanımıştır.

2.2.3.3. Altyapı Sektörü

Genel olarak bakıldığında Hindistan'ın karayolu, demiryolu, havaalanları, enerji bağlantı şebekeleri ve telekomünikasyon alt yapısı ihtiyacı karşılayamamakta ve ekonomik gelişmeyi yavaşlatıcı bir etki yapmaktadır.

2.2.3.4. Enerji Sektörü

Hindistan'da çoğu devlete ait olan enerji santrallerinin büyük bir kısmı kaçak elektrik kullanımı nedeniyle zarara uğramaktadır. Ayrıca mevcut santraller, 2005 yılında 621.5 milyar kilovat saat üretim yapmasına rağmen toplam tüketimi karşılayamamaktadır. Toplam tüketimin %6'sından daha fazla olan tüketim talebi kullanımın yoğun olduğu saatlerde %12'ye çıkmaktadır.

Yapılan hesaplamalar, gelecek 10 yılda Hindistan'ın 100,000 MW ek enerjiye ihtiyaç duyacağını ve bunun için 85 ile 110 milyar dolar arasında kaynağa ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu ihtiyacın yarısının hidroelektrik santraller tarafından sağlanması öngörülmüş ve özel sektörün bu projelere katılımı için bir çok eyalette hukuki düzenlemeler yapılmıştır.

Hindistan'daki elektrik üretiminin %70'i termal santrallerle sağlanmaktadır ve maliyeti ABD'de üretilen elektriğin birim fiyatının iki katıdır.



Hindistan’da enerji sektörü acil olarak yabancı yatırıma ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle, 300 milyar dolar ve üzerindeki yatırımlar için yabancılara %100 sermaye ile şirket kurma, üretim ve dağıtım haklarını edinme ve gerekli ekipmanın ithalinde vergi muafiyeti gibi avantajlar sağlanmaktadır.

2.2.3.5. Petrol Sektörü

Hindistan dünyanın petrol tüketen ülkeleri arasında 8. sırada yer almaktadır. Günlük üretim sabit kalmak koşuluyla 21 yıllık, toplam 5.4 milyar varil ham petrol rezervi buluna Hindistan, günde 3.2 milyon varil petrol tüketmektedir. Yaklaşık %60’ı ithal edilen petrolün büyük bölümü Orta Doğu ülkelerinden alınmaktadır.

Hindistan’ın mevcut rafine kapasitesinin 2025’e kadar %50 oranında genişletilmesi hedeflenmektedir.

2.2.3.6. Bilişim Sektörü

Hindistan’ın bilişim sektörü son on yılda %50 büyüme göstererek yılda yaklaşık 30 milyar dolarlık bir ciroya sahip olmuştur. İhracata yönelik yapılanan sektörde %60’ı yerli olmak üzere toplam 5000 firmanın faaliyet gösterdiği bilinmektedir. Özellikle yazılım konusunda dünyanın önde gelen ülkesi konumundadır. yazılım ürünlerinin %70’i ABD, %14’ü İngiltere ve geri kalanı Avrupa ülkeleri tarafından satın alınmaktadır.

Hindistan’da 650.000 çalışanıyla ve GSYİH’ya %2’lik katkısıyla yazılım sektörü en hızlı gelişen sektördür. Toplam 10 milyar dolara yakın gelir elde eden Hindistan yazılım firmalarının genel ihracatındaki yeri %20’ye yükselmiştir.

Dünya bilişim piyasasını üçte ikisi Hintli firmaların elindedir. Fortune dergisinde yer alan dünyanın 500 en büyük firmasından 250’si Hintli firmaların müşterisi konumundadır.

2.3. DIŞ TİCARET

TABLO 3. Hindistan’ın Dış Ticareti (FOB, milyar dolar)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
İhracat	50.7	56.6	77.9	98.1	112.5	140.8
İthalat	57.0	70.4	105.9	149.7	187.9	224.1
Hacim	107.7	127.1	183.8	247.9	299.9	364.9
Denge	-6.3	-13.7	-27.9	-51.6	-75.9	-83.3

Kaynak: CIA Factbook, 12 Şubat 2008

Hindistan ekonomisinin taşıdığı potansiyel yüksek olmasına rağmen dünya ticaretinde oldukça düşük pay almaktadır. İhracatı geçtiğimiz 3 yıl boyunca artış trendini sürdürmüş ve 2004-05 döneminde yüzde 26 seviyelerinde bir büyüme oranı ile toplamda 98 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. **2007 yılında gerçekleştirilen ihracat miktarı 140 milyar dolar iken ithalat yaklaşık 225 milyar dolardır.**



2.3.1. İhracat

TABLO4. Ülkelere Göre Dağılımı

İhracat	2006 (%)
ABD	17.0
Birleşik Arap Emirlikleri	8.3
Çin	7.8
İngiltere	4.3

Kaynak : CIA Factbook, 12 Şubat 2008

2006 yılında gerçekleşen 112.5 milyar dolarlık ihracatın yaklaşık %17.0'ı ABD'ye, %8.3'ü Birleşik Arap Emirlikleri'ne, %7.8'i Çin'e ve %4.3'ü İngiltere'ye gerçekleştirilmiştir. İhracat gerçekleştirdiği ülkeler arasında, Hong Kong, Singapur, Almanya, Belçika ve İtalya'da bulunmaktadır.

TABLO 5. Ürünlere Göre Dağılımı

İhracat	2006 (%)
Mühendislik ürünleri	21.0
Tekstil ve tekstil ürünleri	15.6
Takı ve mücevherat	15.1
Petrol ürünleri	11.2

Kaynak : CIA Factbook, 12 Şubat 2008

İhracata konu olan ürünlerin başında genel olarak %21'lik bir oranla Mühendislik ürünleri, %15.6 ile Tekstil ve tekstil ürünleri, %15.1 ile Takı ve mücevherat ve %11.2 ile petrol ürünleri yer almaktadır.

2.3.2. İthalat

TABLO 6. Ülkelere Göre Dağılımı

İthalat	2006 (%)
Çin	8.7
ABD	6.0
Almanya	4.6
Singapur	4.6

Kaynak : CIA Factbook, 12 Şubat 2008

Hindistan ithalatında, % 8.7 ile Çin ve % 6.0 ile de ABD ön sıralarda yer almaktadır. Bunları Almanya % 4.6 ve Singapur % 4.6 ile takip etmektedir.



TABLO 7. Ürünlere Göre Dağılımı

İthalat	2006 (%)
Petrol ve petrol ürünleri	6.9
Elektronik ürünler	6.1
Altın ve gümüş	4.9
Elektrikli/elektronik makine	4.6

Kaynak: DEİK

2006 yılında gerçekleştirdikleri 187.9 milyar dolarlık ithalat kalemleri arasında petrol ürünleri, Elektronik ürünler, Altın ve gümüş, Elektrikli/elektronik makine önemli yer tutmaktadır.

Türkiye ile Hindistan arasında geçen yıl 2 milyar dolarlık dış ticaret hacmine ulaşılmış fakat bu hacim mevcut potansiyelin çok altında kalmıştır. 2 ülkenin de imkanlarının yüksek olmasına karşın dış ticaretin düşük seviyelerde kalmasının nedeninin, pazar hakkında yeterince bilinçli olunmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

3.1. SİYASİ İLİŞKİLER

Türkiye ve Hindistan köklü dostluk ilişkilerine sahiptir. 11. yüzyılda ilk Türk topluluklarının Hindistan'a gelişiyle başlayan Türk ve Hint halkları arasındaki ilişkilerin kazandığı dinamizmle ve Türklerin ve Hintlilerin birbirlerinin kültüründen ve geleneklerinden karşılıklı olarak etkilenmeleriyle, ortak kültürel paydalar doğmuştur.

Bugün demokrasi, laiklik ve hukukun üstünlüğü, modern Türkiye ve Hindistan'ın devlet yapılarının temel taşlarını teşkil etmektedir. Bu ortak değer ve ilkelerimiz, tarihi ve kültürel bağlarımızla birlikte, Türk-Hint ilişkilerinin daha da geliştirilmesi için sağlam bir zemin oluşturmaktadır.

Avrasya'nın merkezinde yer alan Türkiye, dış politikasında çok boyutluluğa önem vermekte, bu çerçevede, Hindistan'ı Güney Asya bölgesindeki önemli ortaklarından biri olarak görmektedir. 1990'lardan itibaren uluslararası arenada ortaya çıkan gelişmeler iki ülkeyi birbirine daha da yakınlaştırmış, karşılıklı mevcut irade çerçevesinde ilişkiler her alanda ivme kazanmıştır.

3.2. EKONOMİK YASAL ZEMİN

- Ticaret Anlaşması - 19 Eylül 1973
- Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği Anlaşması - 02 Nisan 1976
- Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması - 13 Temmuz 1978
- Hava Ulaştırması Anlaşması - 10 Nisan 1986
- Denizcilik Anlaşması - 18 Temmuz 1988
- Sivil Havacılık Alanında Mutabakat Muhtırası - 21 Şubat 1992
- Standardizasyon Alanında Teknik İşbirliği Anlaşması - 19 Kasım 1993
- Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması - 31 Mart 1995
- Turizm Alanında İşbirliği Anlaşması - 01 Şubat 1995
- Demiryolları Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırası - 11 Nisan 1995
- Ekonomik ve Teknik İşbirliği Komitesi Yedinci Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı - 11 Haziran 1997
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması - 17 Eylül 1998
- TÜBİTAK ile CSIR Arasında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konusunda Mutabakat Senedi - 17 Eylül 1998
- Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komitesi 8. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı - 09 Şubat 2000
- Tarım ve Tarımla İlgili Diğer Alanlarda İşbirliği Mutabakat Zaptı - 31 Mart 2000



3.3. TİCARİ İLİŞKİLER

Türkiye'nin Hindistan'a yaptığı ihracat yıllar itibari ile dalgalı bir seyir izlerken 2001 yılında ithalatımızda meydana gelen genel düşüş haricinde Hindistan'dan yaptığımız ithalat yıllar itibari ile yükselmekte ve giderek çeşitlenmektedir.

Son dönemde her iki ülkenin de gerek kamu, gerekse özel sektörlerinde gözlenen karşılıklı işbirliği ve ticaretin artırılması yönündeki gayret ve samimi çabaların varlığı iki ülke arasındaki ticaret hacminin 2005 yılında 1,5 milyar doları aşmıştır. Geleneksel olarak ticaret açığı verdiğimiz bir ülke olan Hindistan'ın Türkiye'ye 2005 yılı ihracatı 1,3 milyar dolar düzeyine yaklaşmıştır. 2006 yılında Türkiye'nin Hindistan'a ihracatı 222.238 milyon dolar, ithalatı ise 1.559.992 milyon dolar olmuştur.

2007 yılının ilk 10 aylık döneminde ise, ihracatımız 267.690 milyon dolar miktarında iken ithalatımız 1.887.790 dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu çerçevede dış ticaret açığımız 1.6 milyar doları geçmiştir.

TABLO 6. Türkiye-Hindistan Dış Ticareti (Milyon Dolar)

Yıllar	Türkiye'nin İhracatı	Türkiye'nin İthalatı	Ticaret Dengesi	Ticaret Hacmi
1990	61.552	78.329	-16.776	139.881
1991	47.430	87.077	-39.647	134.507
1992	42.165	100.243	-58.077	142.409
1993	31.786	151.852	-120.066	183.639
1994	78.213	110.849	-32.635	189.062
1995	42.006	222.872	-180.866	264.878
1996	59.390	258.173	-198.783	317.563
1997	60.826	300.892	-240.065	361.718
1998	73.570	276.474	-202.903	350.045
1999	120.531	243.006	-122.474	363.538
2000	56.047	449.307	-393.260	505.354
2001	74.373	354.875	-280.501	429.248
2002	72.723	564.463	-491.739	637.187
2003	71.365	722.855	-651.489	794.220
2004	136.317	1 046.130	-909.813	1 182.447
2005	219.869	1 280.440	-1 060.571	1500.339
2006	222.238	1.559.992	-1.337.754	1.782.230
2007 (Ocak-Ekim)	277.690	1. 887.790	-1.610.100	2.165.480

Kaynak :DTM- Dış Ticaret İstatistikleri 2006



Türkiye'nin Hindistan'a ihraç ettiği başlıca mallar; demir, alaşımsız çelik, haşhaş tohumu, dizel motorlar için aksam ve parçalar, motorsuz dokuma makineleri, nohut ve rafine edilmemiş bakırdır.

Türkiye'nin Hindistan'dan ithal ettiği başlıca mallar ise; polyester lif, pamuklu mensucat, polipropilen, TV alıcısı tüpleri, antibiyotikler ve türevleri, azotlu bileşikler, polietilen tereftalat ve reaktif boyalardır.

Geniş bir pazar olan ve önümüzdeki yıllarda büyük çaplı altyapı yatırımları gerçekleştirmesi öngörülen Hindistan'a ihracatımızın artırılması ve ticaret dengesinin olabildiğince lehimize düzeltilmesinde, inşaat, gıda ve tekstil, öncelikli sektörler olarak ön plana çıkmaktadır. Hindistan'a ihracat edilebilecek malların başında bakliyat ve madenler gibi geleneksel ihraç ürünleri ile birlikte, muhtelif gıda maddeleri özellikle şekerleme, zeytin ve diğer sıvı yağlar, gıda işleme makineleri, demir – çelik, eski ve yeni deri işleme makineleri, beyaz eşya (buzdolabı, çamaşır makinesi, fırın)inşaat malzemeleri, otomotive yan sanayi ürünleri ve müteahhitlik hizmetleri yer almaktadır. Ayrıca Hindistan'da karayollarının özelleştiriliyor olması ve planlı büyük ölçekli altyapı yatırımları Türk taahhüt firmalarına cazip fırsatlar sunmaktadır.

Hindistan Hükümeti, yabancı yatırımcılara yatırım teşvikleri, vergi muafiyeti gibi kolaylıklar sağlamaktadır. Türk şirketleri de söz konusu teşviklerden faydalanarak Hindistan'da yatırım yapabilirler.

3.4. YATIRIM İLİŞKİLERİ

3.4.1 Türkiye'deki Hindistan Yatırımları

Türkiye'de dokuz Hint firması faaliyet göstermektedir. Söz konusu firmaların toplam sermayeleri 3.013 milyon YTL olup, toplam yabancı sermaye içerisindeki payı %0.05'tir. bunların en büyüğü Çorlu'da bulunan Avrupa Serbest Bölgesi'nde faaliyet gösteren Polyplex isimli polyester fil üreticisidir. Ayrıca Indian Eximbank'ın Türkiye'de bir temsilcilik açma yönünde girişimleri olduğu bilinmektedir.

3.4.2. İşbirliği Alanları

İnşaat – müteahhitlik iki ülke arasında en fazla potansiyel arz eden sektördür. 2001 yılında ilk kez bir Türk müteahhitlik firması Hindistan'da bir otoyol ihalesi almıştır. Ayrıca Hindistan'da mevcut bulunan ihalelere katılmak üzere Hintli firmalar ile ortaklaşa çalışmalar yürüten ve orada temsilcilik ofisi açmış bulunan firmalar mevcuttur. Müteahhitlik hizmetlerinin gelişmesi çeşitli mal gruplarında ihracat artışına yol açacaktır.

Hindistan'da altyapı yapımı geleneksel olarak kamu sektörünün görev alanındadır. Ancak altyapıya olan büyük talebin ve kalitenin iyileştirilmesi ihtiyacının karşılanması amacıyla özel sektörün ve yabancı sermayenin katılımı teşvik edilmektedir.



Altyapıda daha büyük yatırımlara gidilmesini cazip kılmak ve kamu-özel sektör ortaklığını geliştirerek, daha büyük ölçüde ticarileşmeyi sağlamak konusunda hükümete tavsiyelerde bulunmak üzere Rakesh Mohan Komitesini kurmuştur. Komite, altyapıda 10 yıl süreyle 330 ila 345 milyar dolar tutarında toplam yatırım yapılacağını tahmin etmektedir. Toplam sermaye girişinin % 40'ından fazlasının altyapı sermaye gereksinimini finanse etmeye yönlendirileceği hesap edilmektedir.

Hindistan hükümeti, yatırımcılara ihraca yönelik üretimi cazip kılmak üzere özel teşvikler sunmaktadır. Bu teşvikler Çin'de de olduğu gibi bu işlem için kurulacak özel bölgelerde uygulanacaktır.

Altyapı Geliştirme Finansman Kuruluşu (IDFC) özel sermayeyi altyapı projelerine kanalize etmek üzere 1997 yılı Aralık ayında kurulmuştur. IDFC kredi arttırma, borç vadelerini uzatma gibi çeşitli önlemler ile altyapı projelerinin finansmanına yardımcı olmakta ve üst düzey politik danışma kurullarının da katkısıyla yasal ve yönetsel çerçeveyi rasyonalize etmeye çalışmaktadır.

Hindistan 1991 yılından itibaren, serbest piyasa ekonomisini yerleştirme çabalarına paralel olarak, bir çok alanda yabancı sermaye ve teknolojik işbirliğine ihtiyaç duymaktadır. Özellikle enerji üretimi ve dağıtımını, liman, otoyol ve köprü inşası, petrol çıkarımı ve rafine edilmesi, haberleşme, deniz taşımacılığı, tekstil, ilaç, kimya, elektronik, gıda işleme ve paketleme sektörlerinde işbirliği imkanları mevcuttur.

Hindistan Hükümeti, yatırımcılara yatırım teşvikleri, vergi muafiyeti gibi çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır. Türk şirketleri de söz konusu teşviklerden faydalanarak, Hindistan'da yatırım yapabilecektir.

Ortadoğu, Afrika ve Güney Asya'da anahtar teslimi projeler üstlenen Hint inşaat ve taahhüt firmaları ile Türk firmaları Rus ve BDT pazarlarında birlikte hareket edebilirler.

Dünyanın önde gelen pamuk üreticilerinden olan Hindistan yeterli iç üretime karşın giderek artan ithalat sorunuyla karşı karşıya kalmıştır. Hindistan'da iplik üreticileri kaliteli ve ucuz ithal pamuğa giderek daha fazla ilgi göstermektedirler.

Hindistan'a en fazla döviz girdisi sağlayan sektör olan turizm, öncelikli sanayii ilan edilmiştir. Bu alanda yabancı sermayenin % 51'i kısa sürede onaylanmaktadır. Otel, tatil köyleri, sağlık ve toplantı merkezleri inşası için büyük imkanlar sunulmaktadır.

Enerji sektöründe, ortak girişim veya mülkiyetin tamamen devri şeklindeki uygulamalarla, özel sektörün bu alanlara yatırım yağması teşvik edilmektedir. % 100 yabancı sermayeye izin verilmektedir.

Elektrik üretim ve dağıtım şirketlerinin karları beş yıl süreyle vergiden muaf tutulmaktadır. Elektrik malzemeleri ve kömürün ithalatına düşük gümrük resimleri uygulanmaktadır. Üretici ve lisans sahibi firmalar için ek teşvikler sağlanmaktadır. Enerji alanında çok sayıda yeni proje mevcuttur.



Hindistan 1000 mw'dan fazla kapasitesiyle rüzgar gücü ile çalışan jeneratörü ile enerji üretiminde A.B.D ve Almanya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Hindistan 20.000 mw'den fazla rüzgar enerjisine sahiptir ve başlıca enerji kaynakları Tamil Nadu ve Gujarat eyaletlerinde bulunmaktadır. Rüzgar gücü sektöründe özel yatırımı teşvik için özel sektör ve hükümetin iştiraki ile rüzgar enerjisi fikri müzakereye konmuş, bu bağlamda Madhya Pradesh'de bir rüzgar çiftliği yapılmıştır. Bu yenilik sektöre yatırım yapmak isteyen çok sayıda firmanın ilgisini çekmektedir.

Haberleşme politikası, mevcut yeraltı haberleşme ağlarının modernizasyonu ve genişletilmesi ile telefon hattı taleplerinin anında karşılanmasını öngörmektedir.

Kısa sürede onaylanan imalat projeleri için % 51'e varan oranda yabancı sermayeye izin verilmektedir.

Ucuz ve kalifiye iş gücünün yanı sıra tekstil makinelerini Avrupa'daki eşdeğerlere göre yüzde 50 daha ucuza üreten ve tekstil sektöründe dünya devleri arasında yer alan Hindistan ile fason üretim ve teknoloji transferi alanlarında işbirliği yapılabilir.

Hindistan bilgisayar teknolojisi ve yazılım alanlarında dünya devleri arasında yer almaktadır. IBM, Hewlett Packard, Microsoft, AT&T, Novell gibi firmalar dahi yazılımlarını Hindistan'da geliştirme yolunu tercih etmişlerdir. Öyle ki uzmanlarca, Hindistan'ın yerli yazılım piyasası Asya'da gelecek vaat eden en verimli piyasa olarak gösterilmiştir.

3.5. PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

Hindistan'a İhracatta Genel Prosedür Aşağıdaki Gibidir:

►Başvurular Hindistan'daki başlıca Ticaret Odaları'na ya da Yeni Delhi'deki Türkiye Büyükelçiliği'ne gönderilir. Hindistan Büyükelçiliği de bu konuda yardımcı olabilir.

►Hindistan 'da maksimum ithalat gümrük vergisi % 40 olarak belirlenmiştir. Sermaye malları ithalatı gümrük vergisi % 20'ye indirilmiştir. Önümüzdeki yıllarda vergilerin daha da düşmesi beklenmektedir.

►İkinci el sermaye malları ithalatı serbestleştirilmiştir.

►Mallar Bombay, Kalküta, Madras, Visakhapatnam, Chennai ve Kandla gibi büyük Hint limanlarına sevk edilebilir.

►İhracat gerçekleştirilmeden önce, ithalatçıyla geçerli bir sözleşme yapılmalıdır.

►Ödemelerin Banka aracılığıyla, özellikle de akreditif yoluyla yapılması tercih edilir.

Hindistan Hükümeti, bu ülkeye yapılan ithalattan alınan vergileri ad valorem (değer üzerinden) esasına göre tespit etmekte ve müstakbel vergi indirimlerini genellikle bir yıl önceden ilan etmektedir. İthalat vergileri “temel vergiler” ve “ilave vergiler” olmak üzere iki kategoriye ayrılmakta ve “telafi edici vergiler” olarak bilinmektedir.



1999 yılına kadar gümrük vergilerinin genel oranı ; Tarım Ürünleri için %16, Sermaye Malları için %41, Kimyasallar için %37, Metaller (her türlü) için %44 ve diğer ürünler için %15 olmak üzere ortalama %27 düzeyinde iken, 2003 yılı sonuna kadar geçerli olacak yeni oranlar (sektörel ortalama olarak) ; Tarım Ürünleri için %11, Sermaye Malları için %42, Kimyasallar için %34, Metaller (her türlü) için %51 ve diğer ürünler için %15 olmak üzere ortalama %23 düzeyine gelmiştir.

Gümrük oranlarındaki göreceli düşüşe rağmen (1 mali yılda 4 puan) Hindistan halen yüksek gümrük oranlarına sahip bir ülkedir. Ancak son derece geniş bir araziye ve büyük bir nüfusa sahip olan Hindistan'da gümrük oranları eyaletlere göre değişiklik gösterebildiği için ilgililerin yerel saatle 09.0016.30arasında hizmet veren Gümrük Bürosu Danışma Hattı'nın 01702 366 077 numaralı telefonuna başvurularında yarar vardır.

3.5.1. Standartlar ve Teknik Düzenlemeler

Eski adı Hindistan Standartlar Enstitüsü (ISI) olan ve bir süre önce Hindistan Standartlar Bürosu (BIS) olarak ismi değişikliğe uğrayan kurum, bu ülkedeki teknik standartların belirlenmesinden ve kalite kontrol faaliyetlerinden sorumludur. Standartlar konusunda detaylı bilgiye ihtiyaç duyan ya da bu konu ile ilgili olarak BIS ile temasa geçmek isteyen ihracatçılarımız <http://www.bis.org.in/> adresini ziyaret edebilirler.

3.5.2. Paketleme ve Etiketlemeye İlişkin Düzenlemeler

Hindistan'a ihraç edilecek her türlü mal(lar), uluslararası uygulamalar çerçevesinde etiketlenmek durumundadır. Özellikle Türkiye'den yapılacak sevkiyatlarda, mesafenin uzun oluşu ve malın farklı iklim koşullarına maruz kalacak olması gibi gerçekler göz önüne alınarak paketleme konusuna özen gösterilmelidir.

3.5.3. Marka ve Patent Düzenlemeleri

Hindistan'da patent hukukuna ilişkin düzenlemeler 1970 tarihli "Hindistan Patent Kanunu" ve 1972 tarihli "Hindistan Patent Kuralları" çerçevesinde düzenlenmektedir. Söz konusu mevzuat herhangi bir "icat" veya yeni bir yararlı ürün ya da üretim metodunu kapsamakta ve bahse konu "icat" sahiplerini koruyucu hükümler içermektedir. İlaveten, Dünya Ticaret Örgütü nezdindeki mükellefiyetler çerçevesinde 1999 yılında bir düzenleme daha yapılarak 7 Aralık 1998 tarihli fikri ve sınai mülkiyet haklarının (ticari markalar ve endüstriyel dizaynlar dahil) karşılıklı korunması hakkındaki düzenlemeler kabul edilmiştir.

Markalar konusu ile ilgili olarak ise, 1958 tarihli düzenleme uyarınca, ticari markalara ait hakların yasal korunması açısından, resmi kayıt işlemi zorunlu değildir.

Telif hakları konusu ise, 1957 yılında yapılan bir yasa metni ile düzenlenmiş ve Hindistan, Bern ve Cenevre Konvansiyonlarına taraf olmayı kabul etmiştir. Bilgisayar yazılım sektörü konusunda oldukça ileri durumda bulunan Hindistan'da başta bilişim ve hazır giyim sektörleri olmak üzere pek çok sektörde taklit mal üretimi yaygındır.



3.5.4. Kambiyo Kontrolü

Hint para birimi Rupı, Hindistan dışında konvertbl değildir. Hindistan'a yabancı para getirilmesine ilişkin bir miktar kısıtlaması bulunmamakla beraber 5000 ABD doları veya bu miktara tekabül eden herhangi bir döviz cinsi nakit paranın veyahut değeri 1000 ABD Dolarını aşan seyahat çeklerinin girişte beyanı zorunludur. Seyahat çeki biçiminde olanlar hariç Hint parasının ziyaretçiler tarafından alınıp satılması yasaktır.

3.5.5. İthalat Kontrolleri ve Yasakları

Ekonominin dışa açılması, libere edilmesi, bunu teminen ithalattaki yasaklama ve sınırlamaların kaldırılması doğrutusunda yeni politikaların yürürlüğe konduğu 31 Mart 1997 tarihinden itibaren ithali yasak mallar listesinden 542 madde, "Özel İthalat Lisansı Gerektiren Mallar Listesi" ile " Genel Lisans ile İthal Edilebilen Mallar Listesi"ne dahil edilmiştir. Eskiye oranla birçok tüketim malı bugün "Genel Lisans" ile herhangi bir miktar kısıtlaması söz konusu olmadan ithal edilebilmektedir. Ayrıca "Özel İthalat Lisansı"na tabi 150 kalem mal bugün serbestçe ithal edilebilmekte olup, 60 kalem mal da "Genel İthalat Listesi"ne kaydırılmıştır.

İthali yasak mallar listesinden çıkarılan ürünlerin başında; araba lastiği, traktör, kauçuk tüpler, gemi, soğuk hava depolu kamyonlar, toptan eşya taşımaya yarayan motorlu araçlar, dikiş makinaları, çikolata, seyahat malzemeleri, özel spor aletleri, video,telefonlar, çiklet, mısır gevreği, dondurma, kabuklu deniz hayvanları, gübre, küçük motosikletler gelmektedir.

3.5.6. İthalat Belgeleri

Türkiye'den ithalatta menşe sertifikası gerekmekte olup ihracatçı faturalarının her biri imzalanmalı, faturalar FOB değeri üzerinden düzenlenerek navlun bedeli ekli olarak belirtilmelidir.

Malın CIF olarak ithal edilmesi ve navlun ile sigorta bedelini belirtir yeterli dokumanın mevcut olmaması durumunda gümrük idareleri fatura bedeline %10 değer ekleyerek, bu bedel üzerinden gelir vergilerini tahsil ederler.

İthalat lisansının gerekli olduğu durumlarda eğer ithalatçının izni yoksa, kesinlikle akreditif açmasına ya da diğer kambiyo işlemlerini yürütmesine izin verilmez. İthalat lisanslarının iki nüsha halinde onaylanarak gümrüklere ibrazı zorunludur. Lisans muhteviyatında ihracatçının faturasındaki mal miktarı, özellikleri ve değerinin tam ve doğru olarak belirtilmesi önemlidir. Aksi durumda başta gecikme olmak üzere çeşitli sorunlar yaşandığı görülmektedir.

3.5.7. İhraç İşleminde Önce Numune Gönderilmesi

Hindistan gümrük mevzuatı uyarınca, bu ülkeye 1 yıllık periyot içerisinde bir defaya mahsus olmak üzere yolcu beraberinde veya kargo ile sokulan mallar, 36.000 Rupı değerini ya da 10 parçayı aşmadıkça gümrük vergisinden muaftır



3.6. GENEL DEĞERLENDİRME

İki ülke pazarı ile ilgili bilgi açıkları, işadamlarının ticarete çekingen bir tavır sergilemeleri, mesafenin uzaklığı gibi nedenlerle Hindistan ile mevcut ticari ve ekonomik ilişkiler, sahip olunan potansiyeli yansıtamamıştır. Bununla birlikte, AB ile Gümrük Birliği Anlaşması imzalamış olan Türkiye'nin, Avrupa Birliği ülkelerine açılmak isteyen Hint firmaları ile ortaklık kurmaları ve bu şekilde Hint pazarına girmeye çalışmaları tavsiye edilmektedir.

Hindistan'ı 1,1 milyar nüfuslu yoksul bir ülke olarak değil, ciddi bir satın alma gücüne sahip en az 100 milyon tüketicinin yaşadığı, istikrarlı bir makro ekonomik yapıya sahip ve gümrük vergileri ile miktar kısıtlamalarının her geçen gün azaldığı bir pazar olarak görmek, daha sağlıklı bir yaklaşımdır.

Türk ve Hint firmaları arasında iletişim, bilişim ve yazılım alanlarında işbirliğinin özendirilmesi, iki ülke arasında işbirliği yapılabilecek bir diğer önemli alanı oluşturmaktadır.

Diğer taraftan sanayi alanında, ülkemizin öncelikle küçük ve orta ölçekli işletmeler konusunda Hindistan ile yakın işbirliği yürütebileceği düşünülmektedir. TÜBİTAK, bilişim ve yazılım alanında Hindistan'la işbirliği yapılması yönünde görüş istihsal etmiştir.

250-300 milyon civarında tüketici bir nüfusa sahip olan ve önümüzdeki yıllarda 400-600 milyar dolar alt yapı yatırımını planlamaya başlayan bu ülke için Türkiye açısından gıda ve inşaat sektörü öncelikli sektörler olarak ele alınabilir.

Ayrıca, federal hükümet 50 bin MW'lık hidroelektrik santralleri inşası için özel bir program ilan etmiştir. Bu program 10.(2002-2007) plan döneminde fizibilite ve teknik hazırlıkların yapılmasını, 11. (2007-2012 yılları) ve 12.(2012-2017) 5 yıllık plan dönemlerinde ise inşaatların başlamasını öngörmektedir. Ülkenin bir çok bölgesinde gerçekleşecek bu inşaat faaliyetleri, firmalarımız için yeni fırsatlar anlamına gelebilir.

Diğer önemli bir husus, bilişim sektöründe (BS) ikili işbirliği alanlarının kurulmasıdır. Bu çerçevede, Hindistan'ın 2000-2001 malî yılında 7.01 milyar \$ olarak hesaplanan "soft ware"(5.97 milyar \$) ve "hard ware"(1.04milyar \$) olarak gerçekleşen ihracatındaki tecrübe ve birikimden yararlanmak mümkün olacaktır. Hindistan bu konuda oldukça çok deneyim kazanmıştır. Hükümetler, yüksek gümrük duvarlarını aşağıya çekerken özellikle bilişim sektörünü bir plan ve hedef doğrultusunda, özel bölgeler rejimiyle desteklemektedirler. Çok uluslu şirketlerle iç içe olarak, federal ve eyalet hükümetlerindeki çeşitli kuruluş yetkilileri ve "Software Export Promotion Council" özerk kuruluşu gibi organize grupların liderliğinde yönlendirmektedirler.

Özellikle software ve hardware olarak, Software Technology Parks of India, Electronics Export Processing Zone, Special Economic Zone gibi bölgelerde teşvikli üretim yapılmakta ve bu bölgelere yapılan satışlar bile ihracat gibi teşvik görmektedir. Diğer bir ifadeyle iç pazardan özel bölgelere yapılan satışlar da teşvik edilmektedir



Bu gibi deneyimlerin Türk kamu ve özel sektör kuruluşlarına/firmalarına aktarılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Ülkemizde yeni yatırım alanlarının açılmasına ve ihracatımızın artmasına katkı sağlayacağı açıktır.

Hindistan'la ticari ilişkiler geliştirilirken, bakliyat, gıda maddeleri, çeşitli iplik ve dokuma ürünleri için Bombay, Yeni Delhi, Madras(Chennai) ve Kalküta'da gelişmiş iş merkezlerinin ve dağıtım kanallarının bulunduğu göz önüne alınmalıdır. Kaliteli gıda ürünleri özellikle hotel, benzeri iş ve turistik tesisler için pazarlanmaktadır.

Ülkemizdeki büyük mağazalar zincirleri burada bulunmamaktadır. İlerisi için sermaye yapısı güçlü şirketler ile ortaklık yapısı içinde böyle bir mağazalar zincirinin kurulması ihracatımız açısından önemli bir ivmeye neden olabilecektir.

Bu pazar için önemli bir strateji de; yerinde üretim yoluyla Hindistan tarafından teşvik edilen üretim alanlarına yatırım yapmaktır.

Karşılıklı yatırım alanları tespit edilirken, Hintli yetkililerden (Federation of Indian Chambers of Commerce Industry) bir vesileyle alınan ve aşağıda sunulan özel sektörlerin karşılıklı yatırım yapabilecekleri alanların dikkate alınmasında yarar görülmektedir.

- İşlenmiş gıda sanayi (food processing)
- İnşaat(construction)
- Tekstil ve tekstil makineleri(textile and textile machinery)
- Ham madde (raw material)
- Otomotive yan sanayi (Automotive peripheral industry)
- Santral İnşası (Power generation)
- Elektronik (Electronics)
- İlaç (Pharmaceuticals)
- Sınai Kimyasallar (Industrial Chemicals)
- Petro kimyasallar (Petrochemicals)
- Hava ve Deniz Taşımacılığı (Air and maritime transportation)
- Mekanik ve elektrikli makineler (Mechanical and electrical machinery)
- Gemi İnşası (Ship Construction)
- Turizm (Tourism)
- Demiryolları (Railways)
- Petrol ve doğal gaz aranması (Oil and gas expolaration)

Ayrıca, Türkiye'yle iş ilişkileri olan ve AB ülkelerine Türkiye'den açılmak isteyen iş adamlarıyla ortaklık kurulmasında yarar vardır. Karşılıklı olarak ofis veya iş merkezi açılmasının teşvik edilmesi, Hintli işadamlarına serbest bölgelerimizi, GAP projesini tanıtıcı seminer ve toplantılar düzenlenmesi husus da değerlendirilmelidir.



SONUÇ

Uzmanların dev pazar, gelişmiş ülkelerin ise olası bir rakip olarak gördüğü Hindistan, özellikle son yıllarda kaydettiği yüksek büyüme oranları ile tüm dikkatleri üzerine çekmiş durumda. Çin'den sonra ikinci süper güç adayı olarak nitelendirilen ülkede yoksullar çoğunlukta olmasına rağmen, satın alma gücü paritesine göre belirlenen rakamlar pek çok gelişmiş ve refah seviyesi yüksek olan ülkeden büyük. Bilgi çağını yaşadığımız şu dönemde, Hindistan'daki ucuz ama nitelikli işgücünün bilişim sektörü üzerindeki etkisi, ülkeyi, gelişmekte olan ülkelerin liderliğine taşımış bile. Öyle ki gelişmiş ülkeler dahi Hindistan'dan "beyin" ithal ediyor. Yaşanan beyin göçünün çekiciliği sonraki kuşaklara aktarılmış olacak ki, Hindistan'da, hizmetler sektörü pek çok sanayileşmiş ülkeden daha ileride.

Büyümenin teknolojiden geçtiği gerçeğinden hareketle, bilişim özellikle de iletişim alanında büyük ilerleme kaydeden Hindistan'ın gelişmesi, yüksek büyüme oranından çok gelecekte alacağı konum nedeniyle istenmiyor. ABD ve pek çok Avrupa ülkesinin dış ticaret listesinde önemli bir paya sahip olan ülkede, bilişim sektöründeki bu ilerlemeye karşın, her yüz kişiye bir sabit telefonun düşmesi ise dikkat çekicidir. Cep telefonu kullanımı ve bilgisayar programcılığı gibi aşamaları başarıyla tamamlayan ülkenin diğer gelişmekte olan ülkelere farkı da budur: Aşamalı bir ilerleme yerine çağın gerektirdiği teknolojiye yönelme.

Hindistan'da geliri hızla artan orta sınıfın tüketim harcamalarındaki yükseliş, büyümenin sebebini açıklamaktadır. Bunu gören yabancı şirketler de ülkedeki geniş pazarı değerlendirebilmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Yabancı yatırımların üretime yansması ise olası gözükmektedir. 1980 yılında dünya üretimindeki payı yüzde 3 olan Hindistan'ın, 2015 yılında bu payını yüzde 8'e çıkarması beklenmektedir.

Hindistan, küresel güçlerin gözünde, yüksek büyüme potansiyeline sahip ve bu yönüyle tehdit oluşturan bir ekonomik görünüm çizmektedir. Dünya ekonomisi de buna göre şekillenmektedir. Öyle ki önceleri Dünya Ekonomik Forumu'na karşı oluşturulan Dünya Sosyal Forumu'nda kendini gösteren Hindistan, artık globalleşme çağrılarının yapıldığı görüşmelerin ana konusu hatta toplanma sebebi olmuş durumdadır. Son 5 yılda ortalama yüzde 6 civarında büyüme kaydeden Hindistan'da, büyümeyi sürdürebilme ve "süper güç" konumuna ulaşabilme amacı, siyaseti de etkilemektedir.

Bağımsızlığını kazandığı 1947 yılından bu yana siyasi yapısını istikrara kavuşturmaya çalışan Hindistan için ekonomik dönüşüm de, aynı doğrultuda önem taşımaktadır. 1950 yılından bu yana aynı anayasayı kullanan ülkede, siyaset mekanizmasının demokratik kurallara uygun işlediği, ekonominin de bu istikrara ayak uydurarak liberalleştiği tezleri ağırlık kazanmaktadır. 1997 Asya Krizi'nin bile siyasetle aşıldığı düşünüldüğünde, siyasetin ekonomi üzerindeki etkisi daha iyi anlaşılmaktadır.

Hindistan'ın dış ticaretinde ilk sırayı alan ABD'nin ülkenin yüksek oranlı büyümesini engelleme girişimlerinin altında Çin'e karşı uygulanan politikanın aynısı yatmaktadır; tasarruf oranı azalan ABD'ye karşı, tasarruflarını artıran ve daha rekabetçi bir yapıya sahip olan Asya



ülkelerinin dünya ekonomisine etkisi. Öyle ki, Asya kaplanlarının kendisine rakip olmasını istemeyen ABD'nin, bu ülkelere karşı geliştirdiği kıyamet senaryoları bile tartışılır hale gelmiştir. Senaryoya göre, nüfusları kalabalık olan bu ülkelerin kendilerine yeterliliği azalınca ABD, ticaret yoluyla nakledeceği gıda ürünlerinin fiyatını artırarak ve diğer ticaret ortaklarının bu ülkelere ambargo koymasını sağlayarak, ülkeleri kendisine bağımlı hale getirecek. Bunun yanında ülkelerin dışa bağımlı kaldığı enerjide, talebin günden güne artması kıyamet senaryolarını daha da kötüleştirmektedir.

Hindistan yönetimi bugüne kadar yabancı yatırımcıya ve yatırıma temkinli yaklaşırsa da artık ekonomisini serbestleştirmek için adımlar atmaktadır. Buna karşın özelleştirme yaparken tüm kamu kuruluşlarını riske atmamaktadır. Bu haliyle aslında ekonominin içerde de iyileştirilebileceği fikrini dünyaya vermeye çalışmaktadır. Bu sebeptir ki, ülke büyük devletlerin kısılcacından kurtulamamaktadır.

Hindistan'ı dünya piyasasında avantajlı hale getiren ucuz ama nitelikli işgücü, büyümenin dinamiğini oluşturuyor. Bugün ABD ve pek çok gelişmiş Avrupa ülkesinin, iletişim alanındaki malzeme ve donanımı Hindistan gibi pazarlardan karşılanıyor. Hindistan'ın bu sektördeki kararlılığı, bu ülkelerin ihtiyacını karşıladığı kadar önünü de kesiyor. Kalabalık nüfusunu avantaja çeviren Hindistan ve Çin için artık bu durum ülkelerin dış politikalarının şekillenmesini de sağlıyor. Pek çok gelişmiş ülkeyi korkutan bu büyümenin komşu ülkelere sıçraması ihtimali ise uluslararası platformların oluşturulmasındaki ana sebeplerden biridir.

Her ne kadar dışa açılma taraftarı değilse de, son Dünya Ekonomik Forumu'nda yabancı yatırımlar için gerekli düzenlemeleri yapacağını duyuran Hindistanlı yetkililer, pek çok ülkenin sermayesini bu ülkeye yatırmaya sebep olacak. Şu anda tek bir markanın satışını gerçekleştiren büyük firmaların girişine izin verilirken, pazar üzerindeki koruma kalkanının kaldırılmasını öngören düzenlemelerin gerçekleştirileceğine dair işaretler veriliyor. Bu gerçekleştiği takdirde Hindistan'da yabancı şirketler pazarın yarısından fazlasına sahip olabilecek. Hindistan'ı korkutan bu durumun ülkeyi büyük bir düşüşe götürebileceği yönündeki yorumlar gündemi meşgul eden sorunlar arasında bulunuyor.



KAYNAKÇA

1. KOCA, Aybike, **Hindistan'a Yatırım, Türkiye'ye Sermaye!**, Ulusal Güvenlik Stratejileri Araştırma Merkezi, 27.02.2006
2. Hindistan Cumhuriyeti, Vikipedi Özgür Ansiklopedi, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Hindistan>
3. Hindistan Ankara Büyükelçiliği, <http://www.indembassy.org.tr>
4. Hindistan, Allnet Ülkeler Rehberi, <http://www.ulkeler.net/hindistan.htm>
5. Hindistan Ülke Profili 2006, İGEME, www.taj.org.tr/docs/arastirma_raporlari/Hindistan.pdf
6. Hindistan İş Kültürü, İGEME, www.igeme.gov.tr/tur/haber/iskultur/hindistan.pdf
7. India Country Profile, CIA - The World Factbook, 12 Şubat 2008 <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>
8. Growing Indian Economy in World Economy, Economy Watch, <http://www.economywatch.com/>
9. Country Briefings: India, Economist, 17 July 2007, <http://www.economist.com/countries/India/>